

enen mitjans per a pagar serveis, que viuen en un pis i per a no perjudicar la sanitat i la neteja públiques han d'anar a la riera a llençar la brossa.

Veritat, lector, que si et trobessis exercint un càrrec que t'hi obligués, et fóra una gran violència de penyorar a aquells vells, tot i obligant-hi el compliment del càrrec?

No obstant, si sabies que per la modestíssima quantitat de 25 cèntims setmanals hi ha qui els ofereix passar a recollir-los-hi a casa, i malgrat això continuessin no respectant les ordres de la teva autoritat ¿veritat que series, sense escrúpols, rigorós i fins dur en aplicar-los la sanció corresponent?

No et sembla que si hi ha algun desaprensiu que per vici vulgui cometre aquesta falta, el sol fet de saber que hi ha aquest servei l'hi ha de lligar les mans el pensar en la gran vergonya que li faria que es descobrís?

Així, doncs, resulta que el sol fet d'implantar-se aquest servei ja contribueix al compliment de les ordenances.

Essent així, l'Ajuntament ha de posar un gran interès en que l'empresari trobi mitjà de vida en aquesta empresa facilitant-li alguna ocupació addient. Per exemple: encarregar-li que si hi ha alguna cosa de mal veure pel carrer, mentre passa a complir amb els seus abonats, la recolleixi, i per aquest ser-

vei assignar-li una paga modesta. Potser també podria encarregar-se-li la neteja de l'escorxador... en fi, alguna cosa que li complementés la setmanada que es necessita per a viure.

Se'ns podrà dir, tal vegada, que ens posem massa endins insinuant coses que no ens pertocuen, però tenim la disculpa de fer-ho amb la bona intenció de millorar la nostra volguda vila, la qual voldríem veure com un mirall de pobles no amb pretensions de ciutat, sinó com una vila neta, atraient, que fes enveja als pobles rurals de la rodalia. No com una senyoreta maquillada a la moderna amb celles depilades, llavis pintats i vestida a la moda, sinó com una pageseta catalana, modesta, fresca, llampada, amb la cara enrogida amb colors de fruita primaveral, vestida de percal i pisanes, però despedint la sana olor de la bugada de cendra.

I la nostra vila s'hi presta. Compareu-la amb els altres pobles i veureu com compta amb qualitats bàsiques perquè nostre desig sigui una realitat dins de pocs anys, si en el governament de les coses públiques s'hi posen homes joves, valents, que no temin les crítiques sistemàtiques que s'han de saber despreciar en bé dels ideals de renovació i millorament.

ALMOGAVER.

Un llibre que cal llegir

ES un volumet tot xiroi, com tots els que la casa editorial Barcino ens sol donar. És un llibre suggestiu, com tots els de la *Col·lecció Popular Barcino*, seriat amb el n° 84. S'apel·la «*L'exemple de Txecoslovàquia*» i, prologat pel nostre bon amic Josep M.ª Batista i Roca, és signat per Amadeu Serch.

No tothom sap qui és l'Amadeu Serch.

Alguns saben que és un element benemèrit de la benemèrita *Palestra* catalana. N'és un dels dirigents més entusiastes d'aquesta múltiple activitat cultural-patriòtica que està organitzada amb el nom genèric de *Palestra*, més a més en ço que es refereix a escultisme i excursionisme.

Jove, i empeltat de la joventut de mestre Josep M.ª Batista i Roca que mai serà senecte, En Serch ha fet bona tasca amb la redacció del llibret que hem mentat.

De mà mestra és la descripció que fa dels aspectes més interessants de la

jove i model república dels Txecs. Delinea perfectament els trets més sortints de l'ànima txecoslovaca i rememora, enc que lleugera, però concisa i clarament, tot el procés de la lluita sostinguda per assolir la independència.

En els moments que viu Catalunya és d'una gran i indiscutible exemplaritat tot aquest procés d'independència del poble Txec. Té moltíssims punts de contacte amb el procés i problema nacional de Catalunya i la tasca del seu plet de llibertat pot ésser un patró del totjust començat plet d'independència.

Catalunya té un estatut que li facilita moltes llibertats, més o menys controlades, encara, per l'Estat Espanyol. Això vol dir que Catalunya no és lliure.

Txecoslovàquia, del 1918 ençà, té una amplíssima independència, absoluta i incontrolada per cap altre poble ni potència del món. I cal remarcar que els drets del poble txec al regisme lliure no eren pas majors que els drets que té Catalunya.

Txecoslovàquia, a les primeries de

la centúria passada s'adonà de la seva inconfusible personalitat. En 1861 obtenien una petita autonomia municipal. Una tasca formidable s'hagué d'anar desplegant per a sacudir-se l'influència de l'Imperi alemany. Una catàstrofe mundial—la guerra europea 1914-18,—féu aparèixer l'aurora de l'alliberament, i en plena guerra Masaryk presideix el Consell Nacional dels Txecs a París, que lluita ferm i aconsegueix ésser reconegut per les potències de la gran guerra.

A París mateix, i pel mateix Masaryk i Consell, és proclamada la República Txecoslovaca el 14 d'octubre de 1918, els quals arribats a Praga la proclamen allí quatre dies més tard i en presideixen el Govern.

Tot això ens alligona del què pot fer, i, diríem, deu fer Catalunya. La nostra llibertat anirà venint pels seus passos comptats, com la dels Txecs; però cal palesar que a Txecoslovàquia això fou possible perquè el poble tenia una gran consciència nacional que avui, per dissort, molts catalans ben lluny de tenir.

¿Com va operar-se el fet a Txecoslovàquia? ¿Com podria operar-se a Catalunya?

L'Amadeu Serch ens ho recompta. A Txecoslovàquia hi ha una organització de joventuts conegudes per *Sòkols*. Veus ací el mitjà de què Miroslav Tyrš s'aprofità per infiltrar la consciència nacional al poble txec. Els *sòkols* disciplinats i esdevinguts una organització potent, han estat la base de Masaryk per a bastir l'edifici de la nacionalitat. I els *sòkols*, organització física, ha estat una escola de formació patriòtica i el suport d'una nació que, precisament per això, esta cridada a ésser de les més fortes del món.

És el que ha de fer Catalunya, i aquesta finalitat pretenen l'autor i l'editor.

És un llibre que cal llegir, que el català deu llegir i fer llegir. La part històrica és una memoració constant de la nostra llarga esclavitut; canviant els noms és la història de la llibertat de Catalunya, amb la sola diferència que els Txecoslovacs ja fa 14 anys que són lliberats, i els catalans totjust besllumem l'inici de la nostra llibertat.

Més que retenir un nom i un llibre, cal que retinguem viva l'exemplaritat del poble txec. Aquell exemple que, magistralment, ens exposa el bon patriota Amadeu Serch, un jove tot neguitós de la llibertat de Catalunya.

A. S. COGUL.